

TAMMELAN KUNTA
OSAVUOSIKATSAUS
2023Q1
1.1.-31.3.2023

TAMMELA

www.tammela.fi

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	3
1 KUNNAN TALouden JA TOIMINNAN TOTEUTUMINEN	4
1.1 Talous	4
1.2 Verorahoitus	6
1.3 Valtionosuudet	6
1.4 Maksuvalmius	6
1.5 Toimintaympäristö	3
2 TALouden TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN	4
2.1 Hallinto- ja kehittämispalvelut	4
2.2 Sivistyspalvelut	8
2.3 Tekniset palvelut	10
3 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	12

TAMMELA

www.tammela.fi

TIIVISTELMÄ

Vuoden alku on ollut Tammelan kunnassa uuden kanssa elämistä, kun OmaHäme aloitti toimintansa vuoden alusta. Kunnan 2023 talousarvio on merkittävästi pienempi ja tulojen osalta valtionosuuksien merkitys on vähentynyt ja kunnan verotulojen merkitys korostunut. Viime vuonna valtionosuudet olivat 14,2 miljoonaa euroa kun tänä vuonna ne ovat arviolta 4,2 miljoonaa euroa. Verotulot laskevat viime vuodesta 26,5 miljoonasta eurosta 14,2 miljoonaan euroon kun kunnilta leikattiin 12,64 prosentilla kunnallisveroyksiköstä.

Talousarvion valmistelussa vuoden 2023 osalta lähdettiin tavoittelemaan 3,1 miljoonan euron vuosikatetta. Tammi-helmikuun osalta toimintatuotot toteutuivat 35% vuoden arviosta. Tukia ja avustuksia saatiin raportointikauden aikana 0,4 miljoonaa euroa kun koko vuodelle on varattu 0,45 miljoonaa, toteuma 92%.

Toimintakulut toteutuivat hieman alle talousarvion tasaisen käytön ollen 4,3 miljoonaa euroa, 23,1%:a talousarviosta. Verotulojen toteuma oli 5,1 miljoonaa euroa (35% talousarviosta) ja valtionosuudet 1,0 miljoonaa euroa (24,4% talousarviosta).

Maksuvalmius oli maaliskuun lopussa kohtalainen. Tammikuussa uusittu lyhytaikainen laina on maksettu pois huhtikuun aikana. Tällä hetkellä kunnalla ei ole lyhytaikaista lainaa.

Vuoden 2023 investointeihin on varattu 8,2 miljoonaa euroa. Merkittävin investointikohde on uusi yhteiskoulu. Riihivalkama-Porras runkoviemäri sekä liikuntahalli tulee valmistumaan 2023 aikana.

Alkuvuodesta aloitettiin kunnan uuden strategian valmistelu. Tavoitteena on, että kesän jälkeen alkusyksystä kunnalla on uusi strategia. Strategian laadinnassa on painotettu konkreettisuutta ja selkeiden tavoitteiden merkitystä virkamiesten työn ohjaamiseksi strategiakautena. Strategian eteneminen huomioidaan 2024 talousarvion valmistelussa.

1 KUNNAN TALOUDEN JA TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

1.1 Talous

Tammimaaliskuun toimintatuotot olivat 1,2 miljoonaa euroa (ulkoiset) ja toimintakulut 4,3 miljoonaa euroa. Verorahoituksen, valtionosuuksien ja rahoitustuottojen jälkeen vuosikatteeksi muodostui 2,97 miljoonaa euroa. Tuet ja avustukset ylittyivät talousarvion tasaiseen käyttöön verrattuna merkittävästi, ollen maaliskuun lopussa 413 014 euroa, 92,3% koko vuoden talousarviosta. Toimintakuluissa aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät talousarvion tasaisen käytön ollen 32,3% maaliskuun lopussa. Henkilöstökulut olivat 2,52 miljoonaa euroa jääden hieman alle tasaisen käytön.

TULOSLASKELMA 1.1. – 31.3.2023

(ulkoinen)

	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 321 329,94	1 305 590	270 114	20,7 %
Maksutuotot	357 137,19	188 050	89 881	47,8 %
Tuet ja avustukset	646 598,85	447 287	413 014	92,3 %
Muut toimintatuotot	1 389 990,04	1 426 875	406 508	28,5 %
Toimintatuotot yhteensä	4 715 056	3 367 802	1 179 517	35,0 %
Valmistus omaan käyttöön	5 548	35 000	0	0,0 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-10 607 268	-10 946 914	-2 524 533	23,1 %
Palvelujen ostot	-26 697 580	-5 093 612	-1 099 053	21,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 888 395	-1 551 440	-501 223	32,3 %
Avustukset	-679 456	-780 446	-110 528	14,2 %
Muut toimintakulut	-391 417	-278 411	-68 291	24,5 %
Toimintakulut yhteensä	-40 264 115	-18 650 823	-4 303 629	23,1 %
TOIMINTAKATE	-35 543 511	-15 248 021	-3 124 112	20,5 %
Verotulot	26 504 731	14 174 000	5 073 622	35,80 %
Valtionosuudet	14 226 790	4 248 948	1 037 283	24,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 990	4 000	0	0,0 %
Muut rahoitustuotot	59 274	14 000	2 124	15,2 %
Korkokulut	-33 067	-94 817	-17 659	18,6 %
Muut rahoituskulut	-185	0	-125	
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	28 013	-76 817	-15 661	20,4 %
VUOSIKATE	5 216 023	3 098 110	2 971 132	95,9 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 464 174	-1 988 455	-424 354	21,3 %
Arvonalentumiset	0	0	0	0,0 %
TILIKAUDEN TULOS	2 751 849	1 109 655	2 546 779	229,5 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	83 197	79 465	19 866	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 835 046	1 189 120	2 566 645	215,8 %

TAMMELA

www.tammela.fi

Alla olevassa tuloslaskelmassa on esitetty myös sisäiset erät. Merkittävimmät sisäiset erät ovat teknisen toimen las-
kuttamat siivous-, ruoka- ja muut tekniset palvelut kuten kiinteistönhoito. Tuloissa sisäiset erät ovat myyntituotoissa
sekä muissa toimintatuotoissa ja kulupuolella ne ovat mukana palvelujen ostoissa ja muissa toimintakuluissa.

(ulkoinen / sisäinen)

	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	4 284 981	3 101 356	816 179	26,3 %
Maksutuotot	357 137	188 050	89 881	47,8 %
Tuet ja avustukset	646 599	447 287	413 014	92,3 %
Muut toimintatuotot	2 069 527	2 492 122	732 390	29,4 %
Toimintatuotot yhteensä	7 358 244	6 228 815	2 051 464	32,9 %
Valmistus omaan käyttöön	5 548	35 000	0	0,0 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-10 607 268	-10 946 914	-2 524 533	23,1 %
Palvelujen ostot	-28 633 777	-6 876 444	-1 641 632	23,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 915 196	-1 564 374	-504 709	32,3 %
Avustukset	-679 456	-780 446	-110 528	14,2 %
Muut toimintakulut	-1 071 607	-1 343 658	-394 174	29,3 %
Toimintakulut yhteensä	-42 907 303	-21 511 836	-5 175 576	24,1 %
TOIMINTAKATE	-35 543 511	-15 248 021	-3 124 112	20,5 %
Verotulot	26 504 731	14 174 000	5 073 622	35,8 %
Valtionosuudet	14 226 790	4 248 948	1 037 283	24,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 990	4 000	0	0,0 %
Muut rahoitustuotot	80 655	35 381	2 124	6,0 %
Korkokulut	-33 067	-94 817	-17 659	18,6 %
Muut rahoituskulut	-21 565	-21 381	-125	0,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	28 013	-76 817	-15 661	20,4 %
VUOSIKATE	5 216 023	3 098 110	2 971 132	95,9 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 464 174	-1 988 455	-424 354	21,3 %
Arvonalentumiset	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	2 751 849	1 109 655	2 546 779	229,5 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	83 197	79 465	19 866	25,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 835 046	1 189 120	2 566 645	215,8 %

TAMMELA

www.tammela.fi

1.2 Verorahoitus

Verotulojen toteuma tammi-maaliskuulta oli 5,1 miljoonaa euroa vastaten 36% koko vuoden arviosta. Kiinteistöverot jäivät talousarviosta sekä edellisen vuoden vastaavan ajanjakson toteumasta. Edellisvuonna tammi-maaliskuulta kiinteistöveroja maksettiin 138,3 tuhatta euroa kun tänä vuonna niitä maksettiin 96,0 tuhatta euroa. Kunnallisveroja kertyi 40% koko vuoden arviosta. Kunnallisverojen tilitys tammikuulta oli 2,3 miljoonaa euroa, helmikuulta 1,2 miljoonaa euroa ja maaliskuulta 0,87 miljoonaa euroa.

Verot	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Erotus	%
Kunnallisvero	22 441 623	10 890 000	4 400 108	6 489 892	40 %
Kiinteistövero	1 898 773	1 876 000	95 969	1 780 031	5 %
Yhteisövero	2 164 335	1 408 000	577 545	830 455	41 %
Verotulot yhteensä	26 504 731	14 174 000	5 073 622	9 100 378	36 %

1.3 Valtionosuudet

Valtionosuudet toteutuivat raportointijaksolla talousarvion mukaisina.

Valtionosuudet	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Erotus	%
Kunnan peruspalvelujen valitonusuus	11 974 150	4 556 710	1 139 025	3 417 685	25 %
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-1 430 406	-1 432 150	-380 172	-1 051 978	27 %
Verotulomenetyksen kompensatio	3 683 046	1 124 388	278 430	845 958	25 %
Valtionosuudet yhteensä	14 226 790	4 248 948	1 037 283	3 211 665	24 %

1.4 Maksuvalmius

Maksuvalmius on pysynyt kohtuullisena ja maaliskuun lopussa kassa oli noin 2,2 miljoonaa euroa. Tammikuussa erääntynyt 1,0 miljoonan euron lyhytaikainen laina uusittiin ja se maksettiin pois huhtikuussa 2023. Tämä heikensi osaltaan maksuvalmiutta, mutta tällä hetkellä kunnalla ei ole lyhytaikaista lainaa, jota tilinpäätöshetkellä oli 1,0 miljoonaa euroa. Maksuvalmiutta tulee rasittamaan mm. kesäkuussa maksettavat lomapalkat sekä liikuntahallin ja runkoviemärin investoinnit.

1.5 Toimintaympäristö

Työllisyys

Tammelassa on koko Kanta-Hämeeseen verrattuna kohtuullisen matala työttömyysaste (6,5%). Luku on ollut laskusuunnassa vuodenvaihteesta 2023 alkaen. Ilman työ- tai koulutuspaikkaa kunnassa on 176 henkilöä, joista pitkäaikaistyöttömiä 64. Työllisyyden aktiiviseen hoitoon on suunniteltu toimenpiteitä, kuten uuden elinvoimakoordinaattorin palkkaaminen, jonka työnkuvaan kuuluvat kunnan työllisyys- ja elinvoima-asiat.

Työmarkkinatuen kuntalisä oli tammikuussa 18 979 euroa, helmikuussa 15 894 euroa ja maaliskuussa 18 872 euroa. Työmarkkinatuen kunnan maksuosuus koskee yli 300 päivää työmarkkinatuella olleita. Aktiivisella työllistämisellä voidaan vaikuttaa kuntalisän määrään.

Väestö

Tammela on seniorikansalaisten kunta. 5875 asukkaan Tammela on väestörakenteeltaan selvästi painottunut ikäännyviin, ja syntyvyys on kuolleisuutta matalammalla tasolla. Ilmainen poikkeus tilastorakenteessa ovat teini-ikäiset - noin joka kymmenes kuntalainen on iältään 10-19-vuotias.

Yritykset

Tammelassa on 539 yritystä. Kunnan elinvoimaisuuden kannalta on ehdottoman tärkeää saada aktivoitua yrittäjiä rakentamaan vuoropuheluun ja yhteiseen innovointiin kunnan kanssa. Tammelan vetovoimaisuutta ja yrittämisen mahdollisuuksia on viestittävä nykyistä enemmän ulkopaikkakuntalaisille. Tähänkin panostuksena mainittakoon uuden elinvoimakoordinaattorin tehtävän avaaminen.

2 TALOUDEN TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN

2.1 Hallinto- ja kehittämispalvelut

Hallinto- ja kehittämispalvelut vastaa hallinnosta, taloudesta, työllisyydenhoidosta, ICT-palveluista, elinvoimatyöstä, HyTe-työstä (HyTe työ on poikkihallinnollinen), vanhustyöstä, kotouttamistyöstä ja asiakaspalvelupisteestä kuntalaisille. Työntekijöiden asemapaikka on kunnantalolla, sen lisäksi Intro-työpajan yhteydessä on kunnan kierrätyskeskus.

Talous

Toimintatuotot tammi-maaliskuun osalta toteutuivat 21,7 %:a, tasainen käyttö 25 %. Myyntituotot koostuvat mm. sisäistä tuotoista, työllistämistukituloista, kuntouttavan tuen korvauksia ja valtion korvauksista mm. pakolaisten kuluihin. Toimintakulujen toteuma tammi-maaliskuulta on 697 429 euroa, joka on hieman alle talousarvion tasaisen käytön.

Työmarkkinatuen kuntalisä oli tammikuussa 18 979 euroa, helmikuussa 15 894 euroa ja maaliskuussa 18 872 euroa, yhteensä 53 745 euroa. Työmarkkinatuen kunnan maksuosuus koskee yli 300 päivää työmarkkinatuella olleita. Aktiivisella työllistämisellä voidaan vaikuttaa kuntalisän määrään.

Henkilöstö

Henkilöstöpalveluissa on alkuvuoden aikana jatkettu marraskuussa 2022 alkanutta ME –TAMMELAT kehittämishanketta. Kehitysohjelman tavoitteena on henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen kehittämällä esimiestyötä valmentavaksi ja osallistavaksi. Vastuuvalmentajana toimii Valmennustrio Oy. Hanke on edennyt suunnitelman mukaisesti. Johtoryhmän valmennus aloitetaan toukokuussa.

Koko henkilöstön käyttöön on otettu Eduhousen verkkokoulutuspalvelu. Palvelu tarjoaa laaja-alaisesti sekä live-koulutuksia että koulutustallenteita kaikille kunnan toimialoille. Henkilöstölle on pidetty yksi ja esihenkilöille on kaksi opastusta palvelun käytöstä.

Maaliskuun lopulla henkilöstölle järjestettiin teatterimatka Hämeenlinnan Verkatehtaalle ja mukana oli n. 40 henkilöä.

Koko kunnan henkilöstökulut ovat maaliskuun lopussa 23,1 %, joten ne ovat toteutuneet talousarviosuunnitelman mukaisesti.

TE25 uudistus

Kauden aikana on valmistauduttu tulevaan TE25-uudistukseen. Hämeenlinnan kaupungin kanssa on yhdessä tiiviisti oltu valmistelussa mukana. Hämeenlinna on vetänyt kuntakokeilua vuodesta 2019. Kuntakokeilulla on mukana Hattula ja Janakkala ja Hämeenlinnan TE-keskuksen työntekijät ovat kaupungin operatiivisen johdon alaisuudessa työllisyyden hoitoon liittyen. TE25 uudistus astuu voimaan vuoden 2025 alusta, jolloin työllisyyden ja elinkeinotyöstä tulee uusi valtionosuustehtävä kunnille.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Sen tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja vahvistaa osallisuutta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ja toteutukseen osallistuvat kaikki kunnan eri toimialat. Tammelan kunnassa toimii laaja hyvinvointiryhmä, johon kuuluu eri hallinnonalojen edustajia sekä edustus luottamushenkilöistä, nuorisovaltuustosta, vanhusneuvostosta, poliisista ja seurakunnasta.

Vuoden 2023 alusta kunnille on otettu käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, jonka suuruus määräytyy osaksi kuntien toteuttaman hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. HYTE-kertoimen avulla pyritään varmistamaan kuntien panostukset asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös hyvinvointialueiden aloittamisen jälkeen. Tammelan HYTE-kerroin vuonna 2023 on 55 (asteikolla 0 - 100 eli keskiarvo tulosindikaattoreiden keskiarvosta ja prosessi-indikaattoreiden keskiarvosta). HYTE-kertoimen mukaista valtionosuutta Tammela saa 93 338 euroa.

Vuonna 2023 jaetaan ensimmäisen kerran järjestöille ja yhteisöille hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kohdeavustusta toimintaan, joka edistää tammelalaisten hyvinvointia ja terveyttä.

Alkuvuodesta 2023 Tammitarhan päiväkotitoimi sai Makuuakkojen -diplomin, joka päiväkodeille myönnettävä tunnustus ravitsemuksellisesti, kasvatuksellisesti ja ekologisesti kestävä ruokailun edistämisestä. Harrastamisen Tammelan malliin saadulla avustuksella on järjestetty lukuvuonna 2022-2023 lasten ja nuorten toiveiden mukaista kerhotoimintaa jokaisella Tammelan koululla. Osallistujia kerhoissa 103 lasta ja nuorta. Rahoitusta on saatu 40 000 euroa lukuvuodeksi 2023-2024.

Tammela on mukana kansallisten dialogien vakiojärjestäjänä, jossa keskusteluja järjestetään erätauko -menetelmää hyödyntäen. Tähän mennessä järjestetty kaksi keskustelua yläkoululaisista koostuvan ryhmän kanssa. Ensimmäinen lapsen oikeuksien viikolla (46) syksyllä 2022 teemalla "turvallinen olo" ja toinen syrjinnänvastaisella viikolla (12) keväällä 2023 teemalla yhdenvertaisuus.

Kantaliukuasteiden jakoa jatkettiin muutaman vuoden tauon jälkeen ikäihmisille Tammelan apteekin kautta. Ikärajaa laskettiin 65 vuoteen, sillä 65 vuotta täyttäneiden kaatumisista ja putoamisista johtuvat hoitojaksot vaikuttavat kunnan HYTE-kertoimeen. Lisäksi uudet tasapainoryhmät aloittivat Liesjärvellä ja Portaassa 65 vuotta täyttäneille. Ennestään kunnassa toimi kolme tasapainoryhmää Manttaalilla sekä yksi Valkeaniemen pirtillä.

Etsivä Senioritoiminnan hanke

Tammikuun alussa kunnalla aloitti työntekijä Etsivä Senioritoiminnan hankkeessa. Aikaisemmin ko. työ johdettiin FSHKY:n kautta. Kunnan väestön ikääntymisen seurauksena vanhustyö on haluttu ottaa vahvemmin mukaan kunnan omaan toimintaan.

Etsivä Seniorityön hankkeen päätavoite on etsiä ja löytää Tammelassa asuvat seniorit. Tämän hetken tilastojen mukaan kunnassa on n.1320 kpl yli 70-vuotiaita. Heidän löytämisekseen pyydetään vinkkejä mm. kotihoidolta, seurakunnalta ja järjestöiltä. Usein myös omaiset tai naapurit vinkkaavat yhteystiedot yksinäisestä seniorista. Yli 80-vuotiaille on lähetetty myös henkilökohtainen kirje jossa on kerrottu hankkeesta ja pyydetty ottamaan rohkeasti yhteyttä hanketyöntekijään. Tämä lähestymistapa on otettu hyvin vastaan ja yhteydenottoja on tullut runsaasti.

Kun yhteys on saatu, tavoitteena on saada seniori toiminnan piiriin. Hankkeen työntekijä käy heitä tapaamassa jonka jälkeen yhdessä suunnitellaan miten juuri hänen yksinäisyyttä voidaan vähentää. Hankkeessa on tällä hetkellä mukana 16 aktiivista vapaaehtoisystävää, jotka käyvät säännöllisesti ystäväkäynnillä keskimäärin 1-2 viikon välein. Voidaan todeta että joka päivä n. 2-4 käyntiä tehdään hankkeen puitteissa senioreiden luokse. Hanketyöntekijä koordinoi vapaaehtoisystävien toimintaa ja kerää heidät välillä yhteen jakamaan kokemuksia ja saamaan vertaistukea. Lisäksi toimintaan kuuluu säännöllisesti toimivia kerhoja, ystäväpiirejä, tapahtumia ja retkiä, joihin myös liikuntarajoitteiset pääsevät turvallisesti osallistumaan, vapaaehtoisten auttajien ansiosta. Tarvittaessa järjestetään saattoapua lääkärikäynneille ja tutkimuksiin. Hanke myös kouluttaa uusia ulkoiluystäviä ja vastaa senioreiden toiveisiin. Ulkoilun lisääminen on korostunut toiveissa. Hanke on laajasti verkostoitunut ja tekee tiivistä yhteistyötä mm. seurakunnan, OmaHämeen, vanhustentuki ry:n kanssa sekä useiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

TULOSLASKELMA 1.1. – 31.3.2023

ulkoinen)

	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	48 487	19 400	4 485	23,1 %
Tuet ja avustukset	139 617	118 287	1 629	1,4 %
Muut toimintatuotot	29 768	1 150	0	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	217 872	138 837	6 114	4,4 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-920 180	-1 350 143	-307 098	22,7 %
Palvelujen ostot	-1 106 119	-1 370 819	-287 124	20,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 912	-35 960	-14 026	39,0 %
Avustukset	-226 516	-271 000	-53 745	19,8 %
Muut toimintakulut	-32 229	-13 249	-4 816	36,4 %
Toimintakulut yhteensä	-2 322 956	-3 041 171	-666 810	21,9 %
				#JAKO/0!
TOIMINTAKATE	-2 105 085	-2 902 334	-660 696	22,8 %
VUOSIKATE	-2 105 085	-2 902 334	-660 696	22,8 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 565	-5 928	-1 227	20,7 %
TILIKAUDEN TULOS	-2 110 650	-2 908 262	-661 923	22,8 %
Poistoeron lisäys tai vähennys				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 110 650	-2 908 262	-661 923	22,8 %

TAMMELA

www.tammela.fi

(sisäinen ja ulkoinen)

	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	363 793	409 131	112 906	27,6 %
Tuet ja avustukset	139 617	118 287	1 629	1,4 %
Muut toimintatuotot	29 768	1 150	0	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	533 178	528 568	114 536	21,7 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-920 180	-1 350 143	-307 098	22,7 %
Palvelujen ostot	-1 170 998	-1 419 283	-301 194	21,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38 516	-35 960	-14 026	39,0 %
Avustukset	-226 516	-271 000	-53 745	19,8 %
Muut toimintakulut	-89 869	-71 475	-21 366	29,9 %
Toimintakulut yhteensä	-2 446 079	-3 147 861	-697 429	22,2 %
TOIMINTAKATE	-1 912 901	-2 619 293	-582 894	22,3 %
VUOSIKATE	-1 912 901	-2 619 293	-582 894	22,3 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 565	-5 928	-1 227	20,7 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 918 466	-2 625 221	-584 121	22,3 %
Poistoeron lisäys tai vähennys				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 918 466	-2 625 221	-584 121	22,3 %

TAMMELA

www.tammela.fi

2.2 Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluissa tammi-maaliskuu on toteutunut pääosin suunnitellun mukaisesti sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Myös loppuvuoden näkymä vastaa ennakoitua kehitystä, sillä palvelurakenteeseen ei olla tekemässä muutoksia.

Budjetoimattomia hankerahoituksia on saatu toteutettua varsin hyvin (tuet ja avustukset). Hankerahoilla on voitu mm. palkata tilapäistä henkilökuntaa. Tämä luonnollisesti vaikuttaa myös henkilöstömenoihin.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen talousarvio on säilynyt kokonaisuutena arvioidun mukaisena. Tähän on myötävaikuttanut hankkeiden tuomat avustukset. Varhaiskasvatuksessa on 72 työntekijää, joista 9 on palkattu valtionavustushankkeilla. Varhaiskasvatuksen vaihtomattojen hankinta on aloitettu suunnitelman mukaan. Varhaiseryityiskasvatukseen on rekrytoitu kolme varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi ei ole onnistunut tavoitteiden mukaisesti, kunnan houkuttelevuus työnantajana on vaikuttanut siihen että opettajien saatavuus on heikkoa. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain 1.3.2023 tapahtuneen lakimuutoksen seurauksena asiakasmaksutuotot vähenevät noin 4000 euroa kuukaudessa.

Perusopetus

Perusopetuksessa jakson taloudellinen toteuma vastaa asetettuja tavoitteita. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhtenäisen opinpolun suunnittelu on aloitettu Me Tammelat-hankkeen yhteydessä. Henkilöstökuluja on katettu osittain hankerahoituksilla.

Kotikuntakorvaukset vastaavat budjetissa arvioitua tasoa.

TULOSLASKELMA 1.1. – 31.3.2023

(ulkoinen)

	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	222 808	217 546	40 706	18,7 %
Maksutuotot	293 536	118 850	68 969	58,0 %
Tuet ja avustukset	496 990	319 000	411 385	129,0 %
Muut toimintatuotot	87 424	78 545	4 681	6,0 %
Toimintatuotot yhteensä	1 100 758	733 941	525 741	71,6 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-7 343 236	-7 704 705	-1 819 850	23,6 %
Palvelujen ostot	-1 935 146	-2 062 594	-451 407	21,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-329 237	-339 520	-59 518	17,5 %
Avustukset	-237 903	-269 446	-56 783	21,1 %
Muut toimintakulut	-105 286	-109 532	-25 180	23,0 %
Toimintakulut yhteensä	-9 950 807	-10 485 797	-2 412 738	23,0 %
TOIMINTAKATE	-8 850 049	-9 751 856	-1 886 997	19,4 %
VUOSIKATE	-8 850 049	-9 751 856	-1 886 997	19,4 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 057 090	-147 397	-32 830	22,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-9 907 138	-9 899 253	-1 919 827	19,4 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	1 497	0	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-9 905 642	-9 899 253	-1 919 827	19,4 %

TAMMELA

www.tammela.fi

(sisäinen ja ulkoinen)

	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	271 698	217 546	40 706	18,7 %
Maksutuotot	293 536	118 850	68 969	58,0 %
Tuet ja avustukset	496 990	319 000	411 385	129,0 %
Muut toimintatuotot	97 796	78 545	6 385	8,1 %
Toimintatuotot yhteensä	1 160 020	733 941	527 445	71,9 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-7 343 236	-7 704 705	-1 819 850	23,6 %
Palvelujen ostot	-3 434 673	-2 988 076	-767 836	25,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-334 698	-339 520	-59 548	17,5 %
Avustukset	-237 903	-269 446	-56 783	21,1 %
Muut toimintakulut	-672 740	-1 074 124	-316 804	29,5 %
Toimintakulut yhteensä	-12 023 250	-12 375 871	-3 020 822	24,4 %
TOIMINTAKATE	-10 863 229	-11 641 930	-2 493 376	21,4 %
VUOSIKATE	-10 863 229	-11 641 930	-2 493 376	21,4 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 057 090	-147 397	-32 830	22,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-11 920 319	-11 789 327	-2 526 207	21,4 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	1 497	0	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-11 918 822	-11 789 327	-2 526 207	21,4 %

TAMMELA

www.tammela.fi

2.3 Tekniset palvelut

Uuden yhtenäiskoulun suunnittelu muuttui merkittävästi, kun kohonneiden kustannusten johdosta liikuntasali irrotettiin hankkeesta omaksi rakentamiseksi, eli liikuntahalliksi liikuntapuistoon. Menettely toi kustannussäästöä ja samalla myös mahdollisuutta monimuotoisemman liikuntatilan rakentamiseen palvelemaan laajempaa harrastajakuntaa sekä samalla järjestely pääosin poistaa väistötilojen tarpeen. Vaikka menettelyn johdosta on tullut kustannussäästöä sekä myös saavutettu liikuntapaikka-avustus, ovat kohonneet rakennuskustannukset vaikeuttaneet taloudellista ennakkointia. Liikuntahallin suunnittelu ja rakennuttaminen sekä rakentamisen ohjaus on toteutunut kunnan omana työnä, hanke on edennyt ongelmitta ja aikataulussa.

Koulun rakentaminen ja sen edellyttämä vanhan koulun osittainen purkutyö (liikuntasali) ovat nyt suunniteltu vuoden 2023 syksylle. Rakentamisen osalta urakkakilpailu on käynnissä.

Porras-Riihivalkama vesihuoltolinjan rakennustyöt ovat edenneet suunnitellusti aikataulussa sekä myös kustannusarviossa, liittymishalukkuuksista selvitystyöt ovat käynnissä ja liittymiset toteutetaan alueittain erillisinä hankkeina. Kuntaa on myös lähestytty Kaukjärven teollisuusalueen osalta, kuntaa toivotaan yhteistyökumppaniksi tuotantotilojen toteutuksessa, tekniset palvelut on jo laatinut tämän osalta alustavaa suunnitelmaa.

Suunnittelu rantapuiston osalta on oman alustavan suunnittelun lisäksi edennyt kilpailutukseen sekä alustava kontakti maanomistajiin on tehty.

Metsien hoidosta oli jälleen tuloutunut oletettua enemmän joka osaltaan paikkaa taloudellista kokonaisuutta.

TULOSLASKELMA 1.1. – 31.3.2023

(ulkoinen)

	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 050 035	1 068 644	224 923	21,0 %
Maksutuotot	63 601	69 200	20 911	30,2 %
Tuet ja avustukset	9 991	10 000	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	1 272 798	1 347 180	401 827	29,8 %
Toimintatuotot yhteensä	3 396 426	2 495 024	647 662	26,0 %
Valmistus omaan käyttöön	5 548	35 000	0	0,0 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-2 148 870	-1 892 066	-397 585	21,0 %
Palvelujen ostot	-1 946 964	-1 660 199	-360 522	21,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 521 246	-1 175 960	-427 679	36,4 %
Avustukset	-215 037	-240 000	0	0,0 %
Muut toimintakulut	-253 902	-155 630	-38 295	24,6 %
Toimintakulut yhteensä	-6 086 019	-5 123 855	-1 224 081	23,9 %
				#JAKO/0!
TOIMINTAKATE	-2 684 045	-2 593 831	-576 419	22,2 %
VUOSIKATE	-2 684 045	-2 593 831	-576 419	22,2 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 398 616	-1 835 130	-390 296	21,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-4 082 660	-4 428 961	-966 716	21,8 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	81 700	79 465	19 866	25,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 000 960	-4 349 496	-946 850	21,8 %

(sisäinen ja ulkoinen)

	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	3 649 490	2 474 679	662 566	26,8 %
Maksutuotot	63 601	69 200	20 911	30,2 %
Tuet ja avustukset	9 991	10 000		0,0 %
Muut toimintatuotot	1 941 963	2 412 427	726 005	30,1 %
Toimintatuotot yhteensä	5 665 045	4 966 306	1 409 483	28,4 %
Valmistus omaan käyttöön	5 548	35 000	0	0,0 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-2 148 870	-1 892 066	-397 585	21,0 %
Palvelujen ostot	-2 318 755	-2 469 085	-572 601	23,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 541 982	-1 188 894	-431 134	36,3 %
Avustukset	-215 037	-240 000	0	0,0 %
Muut toimintakulut	-308 998	-198 059	-56 004	28,3 %
Toimintakulut yhteensä	-6 533 642	-5 988 104	-1 457 325	24,3 %
TOIMINTAKATE	-863 048	-986 798	-47 842	4,8 %
VUOSIKATE	-863 048	-986 798	-47 842	4,8 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 398 616	-1 835 130	-390 296	21,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-2 261 663	-2 821 928	-438 138	15,5 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	81 700	79 465	19 866	25,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 179 963	-2 742 463	-418 272	15,3 %

TAMMELA

www.tammela.fi

3 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

2023 investointeihin on varattu 8,2 miljoonaa euroa. Merkittävin investointi on uusi yhtenäiskoulu. Maaliskuun loppuun mennessä investointeihin käytettiin 0,9 miljoonaa euroa. Suurimmat kohteet ovat liikuntahallin rakentaminen sekä Riihivalkama-Porras runkoviemäri. Uuden koulun rakentaminen ei todennäköisesti toteudu aivan sillä aikatauluilla kuin talousarviossa on varauduttu.

	TA 2023	TOTEUMA 2023	TOTEUMA ENNUSTE	TOTEUMA / SELITE
HALLINTO- JA KEHITTÄMISPALVELUT				
Maa-alueet	100 000	120	99 880	
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
Liikuntatoimi	22 200	0	22 200	
TEKNINENLAUKUNTA				
Yhdyskuntarakentaminen hankekohtaiset	150 000	0	150 000	Kaavateiden rakentamista
Yhdyskuntarakentaminen	80 000	0	80 000	Rantapuisto, keskustan strategia
Muu yhdyskuntarakentaminen	152 000	7 284	144 717	Liikenneväylien rakentamista
Talonrakentaminen hankekohtaiset	5 215 747	389 809	4 825 938	Liikuntahalli ja yhtenäiskoulu
Muu rakentaminen	288 000	4 937	283 063	Tammitorppien kunnostustyöt
VESILAITOS				
Riihivalkama-Porras runkoviemäri	1 800 000	494 094	1 305 906	
Vesilaitos muut	120 000	20 580	99 420	
Viemärlaitos muut	275 000	5 510	269 490	
YHTEENVETOTAULUKKO				
Investointimenot	8 202 947	922 333	7 280 614	
Investointitulot	0	0	0	
Investoinnit netto	8 202 947	922 333	7 280 614	

TAMMELA

www.tammela.fi